

Besplatna e-knjiga

Ot

Fortrade Ltd

ŽIVOT NA DIJALIZI (2.)

Reportaža iz Poliklinike Avitum: 'Svemirska stanica' u kojoj caruju strah i neprihvaćanje, nada i život (http://promise.hr/reportaza-iz-poliklinike-avitum-svemirska-stanica-u-kojoj-caruju-strah-i-neprihvacanje-nada-i-zivot/)

ZAGREB (HTTP://PROMISE.HR/CATEGORY/ZAGREB/) 23. prosinca 2022. | Promise.hr ()

<https://twitter.com/share?url=http://promise.hr/reportaza-iz-poliklinike-avitum-svemirska-stanica-u-kojoj-caruju-strah-i-neprihvacanje-nada-i-zivot/&text=Reporta%C5%BEa%20iz%20Poliklinike%20Avitum%3A%20%E2%80%9898&>
 Email Print

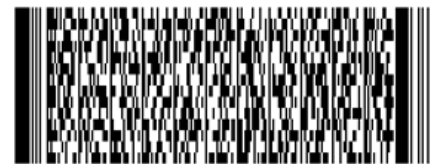
"Za gospođu koja je preminula, a imala je 77 godina, bila sam jako vezana, iako sam s godinama očvrsnula i pokušavam držati emotivnu distancu od pacijenata. No, njena me priča i ganula i fascinirala, imala je veliko srce, odgojila je dijete hemofiličara koje joj nije bilo ništa u rodu", kaže sestra Dubravka Mandić, koja je ne jednom usred dijalize oživljavala pacijenta. "Svašta čovjek prođe u 22 godine staža. U kritičnim trenucima, pod navalom adrenalina, imate nadljudsku snagu, osobito kad vidiš da gubiš pacijenta. Poslije meni treba psihološka podrška", dodaje ona

Piše: Dražen Boroš

(http://promise.hr/wp-content/uploads/2022/12/20221223_141643.jpg)Na rubu maksimirske perivoja, s jedne strane gotovo naslonjena na južni dio maksimirske šume, a s druge na pomoćno Dinamovo igralište „Hitrec Kacijan“, uzdiže se posred betona, a opet usred zelenila, prva mala svemirska stanica za osobe oboljele od kroničnog zatajenje

SKENIRAJ KOD I PODRŽI
 NAS SVOJOM DONACIJOM

Promise.hr
 UDRUGE ZA MEDIJSKO PROMICANJE ISTINE

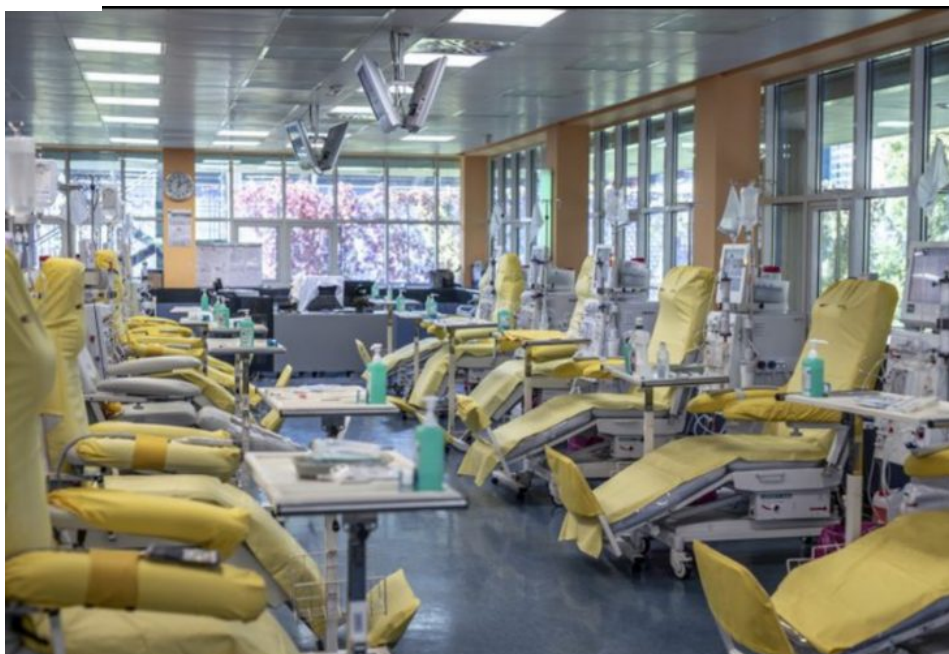

Pokreni svoju mBanking aplikaciju, otvori opciju skeniraj i plati, zatim skeniraj ovaj barkod. Preostaje samo izmijeniti željeni iznos donacije.

Besplatna e-knjiga

Fortrade Ltd

Otvori

bubrega. Ukratko, za pacijente kojima život doslovce spašava uređaj za dijalizu i pripadajući dijalizator na koji se spajaju svaki drugi dan do kraj svoga života ili, ako imaju sreće i dobre zdravstvene pretpostavke, do transplantacije novog, zdravog bubrega.

Već samo prilazeći prozračnoj, staklenoj zgradi Poliklinike Avitum i zdrav čovjek počinje bivati rasterećeniji od zarobljenosti u vlastitu tijelu, počinje dublje disati i osjeća se bolje i sigurnije, susrećući se s vedrim, ljubaznim osobljem, od recepcije do ordinacija voditelja Poliklinike primarijusa Borisa Kudumije i glavne sestre **Dubravke Mandić**.

I evo, upravo dok kucam ova prva slova, u ugodan i prostran kvartovski kafić, gdje sam širom rasprostro laptop za stolom, ulaze dva mlada dimnjačara i ja se praznovjerno hvatam za sve gumbe na kaputu da poželim zdravlja i sreće ne samo svojoj obitelji i sebi, nego i svima koje sam neki dan susreo na dijalizi u Poliklinici Avitum, kroz koju me provela predana glavna sestra Dubravka Mandić, koja cijeli svoj sestrinski staž, dug 22 godine, radi s pacijentima na dijalizi.

Na Rebru joj nisu htjeli dati veću fotelju?!

Upravo se vratila sa sprovoda jedne njihova štićenice.

**Preuzmite svoj
primjerak**

Fortrade Ltd

**Preuzmite svoj
primjerak**

Fortrade Ltd

– Ne idem svim pacijentima na pogreb, da se razumijemo – počinje taman kad sam je želio pitati kako održava emotivnu i psihološku distancu od pacijenata i sudbina koje ju svakodnevno okružuju.

– Gospođa je bila upravo iz ove smjene koja je sada na dijalizi, osam godina nam je dolazila. Njezinim „suborcima“ teško mi je sada bilo što reći da ih se ne uznemirim, ali oni i sami brzo shvate o čemu se radi kad se neki pacijent neko vrijeme više ne pojavljuje u Poliklinici. Za gospođu koja je preminula, a imala je 77 godina, bila sam baš jako vezana, iako sam s godinama očvrsla i pokušavam držati emotivnu distancu od pacijenata. No, njena me priča i ganula i fascinirala, imala je veliko srce, odgojila je dijete hemofilčara koje joj nije bilo ništa u rodu. Nije imala nikog svoga bliskoga, osim obitelji pokojnoga muža koja je preuzela skrbništvo nad njom.

Počela je s dijalizom na Rebru, imala je 120 kila, nije joj bilo ugodno na tamošnjoj fotelji, tražila je može li dobiti neku drugu fotelju s obzirom na konstituciju. Ne može! Nisu joj udovoljili! Dobila je moj broj, nazvala me i rekla da je zainteresirana prijeći kod nas na dijalizu, ali ako bi joj mogli omogućiti krevet. Zadnju godinu, kako je bila kronični dijabetičar, imala je problema s perifernom cirkulacijom, s ranama na nogama i liječila se na Merkuru, imala je i amputaciju. Mi smo joj za vrijeme dijalize uspijevali čistiti rane, obrađivali je, iako to nije naš primarni posao. Ali, pitam se zašto za naše pacijente i ja i naše osoblje ne bismo smjeli učiniti nešto korisno dok su ovdje umjesto da ih šaljemo kroz ambulate i hitne prijeme na obradu za koje smo i sami educirani. Uostalom, moj i posao svake sestre je da pomognemo pacijentu – srčano govori sestra Dubravka Mandić.

Prva poliklinika koja je dobila ugovor s HZZO-om

Pa nas informira da je Avitum prva Poliklinika koja je imala, i ima i danas, ugovor s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje, a edukaciju novog osoblja provodi u suradnji sa Zavodom za dijalizu KBC-a Zagreb i drugim zdravstvenim ustanovama. Prije rada s pacijentima osoblje mora proći četveromjesečno usavršavanje u Zavodu te rad pod nadzorom u Poliklinici koja ima stroge standarde što se kontroliraju svakodnevno!

Mi smo na dvije lokacije, u Hondlovoj ulici i u Slobošćini, imamo ukupno oko 140 pacijenata na dijalizi, a pacijente nam u pravilu šalju Merkur, Rebro Vinogradska, a dolaze i po usmenoj predaji. U Hondlovoj radimo u dvije smjene, imamo 23 mjesta, u Slobošćini 17, a tamo imamo i večernje dijalize od 18 do 22 sata za ljude koji iz nekog razloga, obično jer su radno aktivni, ne mogu dolaziti danju – govori nam glavna sestra Dubravka Mandić i provodi nas kroz vrhunski uređene, svijetle prostore Poliklinike da bi se pacijenti što ugodnije osjećali, a ne kao u podrumskim prostorima, bez sunca i mjeseca, gdje su u nekim zagrebačkim bolnicama smješteni odjeli za dijalizu. U Avitumu su dvorane za pacijente prostrane, s najnovijim aparatima za dijalizu, udobnim foteljama koje pacijenti sami podešavaju daljinskim upravljačem, a o njima se brine brojno stručno i uslužno osoblje. Tijekom dijalize pacijenti mogu gledati televizor, na svaka dva pacijenta je jedan TV ekran, mogu slušati glazbu, čitati novine ili drijemati.

Znaju da dolaze po nove dane svog života

Imaju visoki komfor. Godinama već imamo organiziranu i dostavu ručka iz Cateringa Kvatrić. Dopustimo im da pojedu nešto što im je možda i zabranjeno kod kuće, jer se između dva dolaska na dijalizu moraju više paziti. Hajdemo im onda omogućiti ovdje, u trenutku dok se čiste, da si priušte „zabranjeno“. To i struka preporučuje.

Imaju, nabraja dalje gospođa Mandić, najsuvremenije aparate za dijalizu, koriste visokokvalitetne filtere, visokokvalitetnu vodu, pa ipak nitko im od pacijenata nije došao u Polikliniku ushićen kao da ulazi na moderni poligon NASA-e ili futurističku brodvejsku pozornicu. Pacijent s kroničnim zatajenjem bubrega, ma koliko često ne prihvaća odmah svoje stanje, ipak u podsvijesti zna da ovdje svaki puta dolazi po nove dane svoga života. Suočavanje s dijagnozom kroničnog zatajenja bubrega može biti zastrašujuće. Bubrezi su filtarski sustav cijelog tijela, odstranjuju štetne tvari i kemijske spojeve koji nam nisu

potrebni, a zadržavaju tekućinu i tvari koje su nam potrebne. Otkazivanje bubrežne funkcije, ako se ne liječi, je smrtonosno, ali moderna medicina nam omogućava terapiju koja nam spašava život – dijalizu!

Zlokobna dijagnoza utječe na različite ljude na različite načine, fizički i emocionalno. Utječe na mnoge aspekte života, na osobne odnose, obiteljske, partnerske, seksualne, poslovne i uopće na društveni život. Ono što je zajedničko svim pacijentima koji prvi puta dolaze na dijalizu je – strah.

Strah može odvesti u depresiju

– Prvo što vidim i osjetim i kod pacijenta i njegove obitelji, koja je najčešće prvi puta u pratnji, strah je od nepoznatog. Prolaze kroz sve faze prilagodbe, suočavanja s činjenicama, (ne)prihvatanja činjenica, (ne)suradnje, promjene životnih navika – kaže sestra Dubravka Mandić.

– Ako na vrijeme ne uočite koje ih poteškoće muče kroz sve te njihove faze, moguće je da pacijent uđe u depresiju, može u toj fazi biti i relativno dugo, jer čak i liječnici i sestre poistovjećuju pacijentovo depresivno stanje s njegovim sindromima osnovne bolesti, a pacijent je zapravo u fazi straha, tjeskobe, zbunjenosti i na kraju dobije još jednu dijagnozu!

S obzirom da se radi o kroničnim pacijentima koji im dolaze na kliniku svaki drugi dan, sestra Mandić kaže da imaju dovoljno vremena i prilika da pridobiju povjerenje pacijenta.

Teško prihvaćaju da su bolesni

– To nam je je primarno, jer kad im pokažemo da ih razumijemo i da smo ovdje da im pomognemo, dakle kad steknemo njihovo povjerenje, oni počinju prihvaćati svoje stanje, pa uspijevamo lakše dobiti od njih sve ono što je nužno za njihovu dobrobit i zadovoljstvo.

Najveći problem novih pacijenata prigodom suočavanja s novom životnom situacijom, nije ni strah od igle, fistule, katetera, aparata, nego je psihološke prirode. Teško se u početku nose s činjenicom, kad ju osvijeste, da će ovdje morati dolaziti svaki drugi dan i biti vezani uz aparat četiri do pet sati.

– I pacijenti koji nisu prije polaska na dijalizu bili aktivni, nego su stalno bili kod kuće pred TV-om, odjednom im prisila sjedenja uz aparat za dijalizu, razumljivo, teško pada. Generalno, kod naših je pacijenata najveći problem neprihvatanje da su bolesni. Onda, muči ih strah od nepoznatog, zato provodimo edukacije, a da ih pacijent i nije svjestan, dobije stalno jednu sestru uz sebe koja ga nenametljivo educira, vode 90 dana zajednički dnevnik njegova boravka na dijalizi, kako bi ga se uputilo što ga očekuje i što se od njega očekuje.

Jako im je važno da mogu razgovarati s liječnikom

– Upoznajemo ga sa svim što će mu se raditi, što je to uopće dijaliza, koje sve parametre moramo pratiti i na što sve on prilikom prehrane mora paziti. Družeći se kroz dijalizu s dodijeljenom mu sestrom, naš pacijent dobije sve nužne informacije i oko prehrane i fizičke aktivnosti, čak i ako ne pita. Sve bi te informacije pacijenti već trebali dobiti i kroz nefrološke ambulate, i o tome se puno piše, ali nije to baš tako. Optimum je da postignemo da smo mi i pacijenti partneri, da surađujemo za njegovu dobrobit – kaže sestra Mandić, pa spominje kako su svima u zdravstvu puna usta edukacije i empatije, a pacijent jednog profesora ili liječnika na klinici ni ne vidi. A o psihološkoj podršci da ne govorim, jedina psihološka podrška smo im mi, zdravstveno osoblje u Poliklinici.

– Pacijentima na dijalizi jako je važno da mogu razgovarati sa svojim liječnikom o svemu što ih muči. Naši pacijenti svaki dan prilikom vizite mogu razgovarati s liječnikom, a kasnije u svakom trenutku s našim sestrama i ostalim medicinskim osobljem.

Problem sa zatajenjem bubrega je – što ne boli!

Sestra Dubravka Mandić ističe jednu posebnost bolesnika s kroničnim zatajenjem bubrega:

– Problem kod zatajenja bubrega je što ne boli. Dok im voda doslovce ne dođe do grla. Pacijenti, naime, često odgađaju odlazak na prvu dijalizu, čak im se u nefrološkim ambulantama daje sloboda, 'ajde dobro, krenut ćete drugi put', jer danas ima dosta lijekova koji pacijentima daju dodatnog prostora da još malo odgode dijalizu. E, onda završavaju na hitnoj zaliveni tekućinom, s poremećenim kalijem i(li) fosforom. Kad odugovlače odlazak na dijalizu, najčešće nam dolaze u smrtnom strahu i gladi za zrakom, a onda kad ih očistimo i rasteretimo, odjednom živnu i vide da ima spasa.

U Poliklinici Avitum najviše je pacijenata na dijalizi u dobi između 60 i 70 godina. Hrvatski prosjek pacijenta na dijalizi je 67 godina. Među 140 pacijenata u Avitumu je između 10 i 15 pacijenata dobi Gorana Šaška (49) koji od 2000. godine vodi svoju bitku s kroičnim zatajenjem bubrega, uz dvije neuspjele transplantacije.

– S mlađim pacijentima nam je lakše, jer brže shvaćaju, razumniji su i motiviraniji. Nisu svi u mirovini kao Šaško, ali većina ipak je, jer bolest bubrega ne iziskuje „samo“ dijalizu, nego je to u mnoštvo popratnih pojava, problema i dijagnoza – govori nam Dubravka Mandić koja je ne jednom usred dijalize oživljavala pacijenta.

– Na žalost, svašta čovjek prođe u 22 godine staža na ovako delikatnom odjel. U kritičnim trenucima, pod navalom adrenalina, imate nadljudsku snagu, osobito kad vidiš da gubiš pacijenta. Poslije meni treba psihološka podrška.

Znalo je biti problema s nestankom struje, što je vrlo nezgodno zbog prirode programa dijalize.

Problemi u vrijeme potresa

– Većina aparata za dijalizu ima i baterije koje jedno vrijeme preuzimaju posao u slučaju nestanka struje, u međuvremenu se pali agregat. Nema dugo imali smo situaciju u Slobostini da se nakon nestanka struje nije htio upaliti agregat, bilo je devet sati navečer, mrkli mrak, aktivirali smo lampe, a svo osoblje je educirano da ručno radi s uređajem dok se ne vrati struja. Rade cirkularno, ukруг s uređajem svakog pacijenta, uvijek je dovoljno osoblja da se sve pokrije u slučaju izvanrednih situacija. Imali smo nedavno i protupožarne vježbe, što i kako u slučaju požara. Osim toga imali smo i jake potrese u posljednje tri godine. Zagrebački potres i prvi petrinjski bio je u doba kad još smjena za dijalizu nije počela. Za vrijeme onog najjačeg petrinjskog potresa imali smo sreću u nesreći da smo baš bili odspojili jednu grupu s dijalize, a još nismo priključili drugu. Uglavnom potres nam je dao razmišljati, pa smo ponovili protokole, ako se jako drma i ruši ili zgrada gori, prekidamo dijalizu, odspajamo pacijenta, zaštitimo vaskularni pristup, nećemo uvijek vratiti krv, uostalom pacijent ima vani 250 do 300 mililitara krvi, nego ćemo gledati da pacijente što prije izvedemo van, na sigurno, a kasnije ćemo im nadoknaditi volumen tekućine – sa svim je protokolima, kaže sestra Mandić, upoznato zdravstveno osoblje u Avitumu.

Žao joj je, kaže za kraj, da ne može reći da je nefrologija puno napredovala otkako ona, posljednjih 22 godine, skrbi o pacijentima na dijalizi.

– Uvijek si postavljam pitanje zašto nema transplantacije i prije nego pacijent dođe na dijalizu, nego liste, pa čekanja, jer dijaliza pacijenta oštećuje i unazađuje.

Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije

ŽIVOT NA DIJALIZI: Goran Šaško, umirovljenik sa 33: Svoja prava saznao sam 'po putu', lupajući glavom o zid (<http://promise.hr/zivot-na-dijalizi-goran-sasko-umirovljenik-sa-33-svoja-prava-saznao-sam-po-putu-lupajuci-glavom-o-zid/>)

 kronično zatajenje bubrega 1 (<http://promise.hr/tag/kronicno-zatajenje-bubrega/>)

Poliklinika Avitom 1 (<http://promise.hr/tag/poliklinika-avitom/>)

neprihvatanje 1 (<http://promise.hr/tag/neprihvatanje/>)

Dubravka Mandić 1 (<http://promise.hr/tag/dubravka-mandic/>)

život na dijalizi 3 (<http://promise.hr/tag/zivot-na-dijalizi/>) strah 11 (<http://promise.hr/tag/strah/>)

top 1770 (<http://promise.hr/tag/top/>)

NAJNOVIJE

Kako su djeca iz Zambije dobila hrvatska državljanstva? Sumnja se da su neki hrvatski dokumenti krivotvoreni (<http://promise.hr/kako-su-djeca-iz-zambije-dobila-hrvatska-drzavljanstva-sumnja-se-da-su-neki-hrvatski-dokumenti-krivotvoreni/>)

(<http://promise.hr/kako-su-djeca-iz-zambije-dobila-hrvatska-drzavljanstva-sumnja-se-da-su-neki-hrvatski-dokumenti-krivotvoreni/>)

'BILA JE SJAJNA' Laurini tužitelji dignuli optužnicu protiv ex ministrice koju je Plenković toliko hvalio (<http://promise.hr/bila-je-sjajna-laurini-tuzitelji-dignuli-optuznicu-protiv-ex-ministrice-koju-je-plenkovic-toliko-hvalio/>)

(<http://promise.hr/bila-je-sjajna-laurini-tuzitelji-dignuli-optuznicu-protiv-ex-ministrice-koju-je-plenkovic-toliko-hvalio/>)

Ljudi povezani s Tomaševićem uhićeni su zbog trgovine djecom! ZAŠTO SVI O TOME ŠUTE?' (<http://promise.hr/ljudi-povezani-s-tomasевичem-uhiceni-su-zbog-trgovine-djecom-zasto-svi-o-tome-sute/>)

(<http://promise.hr/ljudi-povezani-s-tomasевичem-uhiceni-su-zbog-trgovine-djecom-zasto-svi-o-tome-sute/>)

Tanja Watz, pacijentica i 'aktivistica' sa 30 godina iskustva: Sretna sam što živim u Hrvatskoj! (<http://promise.hr/tanja-watz-pacijentica-i-aktivistica-sa-30-godina-iskustva-sretna-sam-sto-zivim-u-hrvatskoj/>)

(<http://promise.hr/tanja-watz-pacijentica-i-aktivistica-sa-30-godina-iskustva-sretna-sam-sto-zivim-u-hrvatskoj/>)

Prosvjed u Petrinji: Odgovornima žele zahvaliti na svemu neučinjenom! Državni vrh neće doći. Boje se (<http://promise.hr/prosvjed-u-petrinji-odgovornima-zele-zahvaliti-na-svemu-neucinjenom-drzavni-vrh-nece-doci-boje-se/>)

(<http://promise.hr/prosvjed-u-petrinji-odgovornima-zele-zahvaliti-na-svemu-neucinjenom-drzavni-vrh-nece-doci-boje-se/>)

NAJČITANIJE

'Ljudi povezani s Tomaševićem uhićeni su zbog trgovine djecom! ZAŠTO SVI O TOME ŠUTE?'

TRGOVINA DJECOM?! U Zambiji uhićeni vijećnik Možemo te zaposlenica Ustavnog suda RH

'BILA JE SJAJNA' Laurini tužitelji dignuli optužnicu protiv ex ministrice koju je Plenković toliko hvalio

Reportaža iz Poliklinike Avitum: 'Svemirska stanica' u kojoj caruju strah i neprihvatanje, nada i život

Fra Vlado na Božić dijelio ručak stotinama potrebitih: 'U Zagrebu danas nitko nije bio gladan'
